

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. Z. a PaedDr. B. Z., Ž., zastúpených Advokátskou kanceláriou Š., s. r. o., Ž., v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. M. Š., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 114/2002 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Co 263/2007 a sp. zn. 7 Co 203/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. Z. a PaedDr. B. Z. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júna 2011 doručená sťažnosť P. Z. a PaedDr. B. Z. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 114/2002 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 7 Co 263/2007 a sp. zn. 7 Co 203/2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako navrhovatelia podali 26. marca 2002 žalobu na okresnom súde vo veci určenia neplatnosti výpovede z nájmu bytu. Okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 12 C 114/20002 zo 14. júna 2007, ktorým žalobu sťažovateľov zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie odporcu v konaní a tiež nedostatku naliehavého právneho záujmu. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd uznesením sp. zn. 7 Co 263/2007 z 22. októbra 2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd opätovne rozhodol vo veci rozsudkom sp. zn. 12 C 114/20002 z 29. marca 2009, ktorým opätovne žalobu sťažovateľov zamietol, a to s poukazom na to, že výpoveď, ktorej neplatnosť napadli sťažovatelia, nebola právnym úkonom spôsobilým vyvolať právne účinky voči obom sťažovateľom, a preto nebol dôvod zaoberať sa jeho platnosťou či neplatnosťou z hľadiska jeho obsahu a dôvodov a nemohlo dôjsť ani k zániku ich spoločného nájmu. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 203/2009 zo 17. marca 2010 tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil.

Sťažovatelia v sťažnosti doručenej ústavnému súdu argumentujú, že v označených konaniach okresného súdu a krajského súdu bolo porušené ich základné právo na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovatelia v sťažnosti tiež uviedli, že ich vec bola právoplatne skončená až 6. apríla 2011.

V nadväznosti na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a následne v konaní vo veci samej vyslovil, že v napadnutých konaniach boli porušené ich v sťažnosti označené práva. Tiež žiadajú, aby im bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 € (každému zo sťažovateľov), ako aj úhrada trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr.

rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Sťažovatelia v sťažnosti namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutých konaniach okresného súdu a krajského súdu. V súvislosti s porušením svojich práv argumentovali aj jednotlivými rozsudkami Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), konkrétne *„vo veci D. K. proti Slovenskej republike konštatoval, že trvanie konania 7 rokov a viac ako 2 mesiace je v rozpore s článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Rovnako vo veci Alojz Bako proti Slovenskej republike sa ESPLP stotožnil s právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, že konania trvajúce 8 rokov predstavuje porušenie článku 6. ods. 1 Dohovoru. Za neprimerane dlhé bolo označené aj konanie, ktoré vyústilo do sťažnosti na ESPLP vo veci Bíro proti Slovenskej republike. V čase rozhodovania ESPLP trvalo už 8 rokov a 8 mesiacov.“*

Ústavný súd považuje za nevyhnutné zaujať stanovisko k judikatúre ESLP uvedenej sťažovateľmi. Pokiaľ ide o rozhodnutie *„vo veci D. K. proti Slovenskej republike“*, ústavný súd nevedel identifikovať, o ktoré konanie a rozhodnutie ide, a teda ani posúdiť, či situácia, na základe ktorej ESLP konštatoval rozpor s čl. 6 ods. 1 dohovoru, je totožná, respektíve obdobná, ako to je v prípade sťažovateľov. Pokiaľ ide o rozhodnutie Bako proti Slovenskej republike (č. sťažnosti 60227/00 je jediné konanie týkajúce sa sťažovateľa Baka, pozn.), ESLP konštatoval, že suma priznaná ústavným súdom vzhľadom na okolnosti prípadu a rýchlosť, s akou bolo o odškodnení rozhodnuté, nie je neprimeraná. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že v prípade sťažovateľa Baka rozhodol ústavný súd nálezom (sp. zn. IV. ÚS 233/03 z 5. mája 2004), avšak sťažovateľ Bako podal sťažnosť adresovanú ústavnému súdu v čase, keď ešte konanie prebiehalo, teda namietal porušenie svojich práv v čase, keď napadnuté konanie ešte nebolo právoplatne ukončené. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že namietaný rozsudok ESLP Bako proti Slovenskej republike je na posudzovaný prípad sťažovateľov neaplikovateľný, pretože situácia, a tým aj východiská rozhodnutia boli odlišné. V neposlednom rade sa ústavný súd zaoberal aj sťažovateľmi spomínaným rozsudkom ESLP Bíro proti Slovenskej republike, pričom konštatuje, že ESLP

rozhodol v piatich veciach sťažovateľa Bira, pričom ani v jednej veci nekonštatoval takú dĺžku konania ako uvádzajú sťažovatelia „v čase rozhodovania ESPLP trvalo už 8 rokov a 8 mesiacov“. Navyše, z informácie uvádzanej sťažovateľmi vyplýva, že konanie v čase rozhodovania ESPLP ešte trvalo, teda nešlo o totožnú situáciu, ako je to v posudzovanom prípade sťažovateľov.

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods.2 ústavy) môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu tohto práva nečinnosťou tohto orgánu verejnej moci v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02) a rozhodnutie ústavného súdu je spôsobilé naplniť uvedený účel ochrany. Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESPLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnuté konania boli právoplatne skončené 6. apríla 2011, keď nadobudol právoplatnosť rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 C 114/2002 z 26. marca 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 203/2009 zo 17. marca 2010, ktorým bol potvrdený uvedený rozsudok okresného súdu. Právoplatnosťou rozhodnutia, ktorým sa konanie pred všeobecným súdom skončí, je definitívne nastolená právna istota účastníkov.

Keďže sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného, ako aj krajského súdu v napadnutých konaniach sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. júna 2011, t. j. v čase, keď k porušovaniu označených práv už nemohlo dochádzať a ich právna neistota už nemohla trvať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného odôvodnenia ústavný súd podotýka, že sťažovatelia mali dostatok príležitostí v čase, keď konanie, či už pred okresným súdom alebo krajským súdom, prebiehalo, podať sťažnosť na postup súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov predsedovi príslušného súdu, ktorú ústavný súd štandardne (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04, III. ÚS 401/2008) považuje za účinný prostriedok nápravy slúžiaci na ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, čím by poskytli príležitosť tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav. O využití tejto možnosti sa však sťažovatelia v sťažnosti nezmieňujú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v petite ich sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júla 2011